ตราประทับ (seal)ที่เราใช้กันทุกวันนี้ จีนโบราณใช้เป็นเครื่องแสดงถึงอำนาจทางการทหารสำหรับลงนามแทนลายมือเพื่อ แต่งตั้งหรือถอดถอนขุนนาง ต่อมากวีและนายทหารต่างก็ใช้เพื่อแสดงถึงตัวตนของตนเองในสังคมเหมือนลายเซ็นต์ในปัจจุบัน

ในประวัติศาสตร์จีน ตราประทับมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่นหลังจากที่อิ๋นเจิ้งรวบรวมแผ่นดินเป็นปึกแผ่นขึ้นครองราชย์เป็นจิ๋นซี ฮ่องเต้(221 B.C.)แล้ว ได้กำหนดให้เรียกลัญจกรว่า “ซี” (玺) ในขณะที่ตราประทับของประชาชนทั่วไปเรียกว่า “อิ้น” (印) มาถึงสมัยฮั่น(206 B.C. – 220 A.D.)เพื่อแยกคำเรียกตราประทับของขุนนางกับประชาชนให้ชัดเจนจึงเรียกตราประทับของแม่ทัพว่า “จาง” (章) ต่อมาจึงได้เรียกว่าอิ้นจาง(印章)

สมัยราชวงศ์ซ่ง(960 – 1279 A.D.)ผู้คนต่างใช้ตราประทับกันแพร่หลายขึ้นโดยประทับลงบนรูปภาพและหนังสือ ตราประทับประเภทนี้เรียกว่า “ถูจาง” (图章) ซึ่งนิยมใช้กันมาถึงปัจจุบัน

การประทับตราในยุคแรกเริ่มก็คล้ายกับการลงครั่งผนึกพัสดุในปัจจุบัน สมัยโบราณก่อนค้นพบการประดิษฐ์กระดาษนั้น จะบันทึกลงบนไม้ไผ่ สำหรับเอกสารลับที่ไม่ต้องการให้คนเปิดดูจะใช้เชือกมัดไม้ไผ่ไว้เจาะเป็นรูสี่เหลี่ยมแล้วหยอดลูกกลมดินเหนียวลงไปปล่อยให้แห้งแล้วค่อย ประทับตราผนึกไว้ วิธีการนี้เรียกว่า “เฟิงหนี” (封泥) ซึ่งปรากฏอยู่ในสื่อจี้ (史记บันทึกประวัติศาสตร์) ต่อมาหลังจากค้นพบการทำผ้าไหมและประดิษฐ์กระดาษ จึงเปลี่ยนมาบันทึกบนวัสดุเหล่านี้แทนไม้ไผ่

การทำตราประทับมี 3 วิธีคือ 1. การแกะสลัก (雕琢) 2. การหลอม (浇铸) และ การปั้น (陶土浇制) สิ่งที่นิยมนำมาทำเป็นตราประทับคือ ทอง เงิน ทองแดง เหล็ก หยก หิน กระดูก ไม้ กระเบื้อง กระจก แก้วผลึก ตราประทับพัฒนาไปพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าของตัวอักษรซึ่งจะแตก ต่างกันไปในแต่ละยุคสมัย

ในสมัยราชวงศ์หยวน(1271 – 1368 A.D.)จิตกรชื่อดังอย่าง หวังเหมี่ยน (王冕) นิยมประทับตราประจำตัวลงไปบนผลงานของตนซึ่งวิธีนี้ได้รับความนิยมอย่างมากใน เวลาต่อมาขนาดของตราประทับจะแตกต่างกันไป เช่นตราประทับในสมัยรัฐสงคราม(475 -221 B.C.) มีขนาดเล็กกว่าเม็ดถั่วเหลือง ในสมัยตงจิ้น (317 – 420 A.D.)มีขนาดใหญ่จนสามารถสลักบทสวดมนต์ของลัทธิเต๋าได้ถึง 120 ตัวอักษร สมัยหนันเป่ยเฉา (ราชวงศ์เหนือ-ใต้ = 420-581 A.D.) มีตราประทับที่ทำด้วยไม้ขนาดกว้างกว่า 7 เซ็นติเมตรและยาวถึง 42 เซ็นติเมตร เนื่องจากทำด้วยวัสดุที่แตกต่างกัน ทำให้ตราประทับมีน้ำหนักแตกต่างกันไปด้วยเช่นในรัฐสงคราม ตราประทับมีน้ำหนัก ไม่กี่กรัม ในขณะที่ตราประทับทองคำในราชวงศ์ชิง (1636- 1911A.D.) ชิ้นหนึ่งหนักกว่า 40 กิโลกรัม

รูป 1 ตราประทับและหมึกประเทศจีน

รูป 2 ตราประทับและหมึกประเทศญี่ปุ่น

รูป 3 ตราประทับและหมึกประเทศเกาหลี

Fourier Transform Infrared Spectroscopy (FTIR)

หลักการ

อินฟราเรดเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์ ตรวจสอบและศึกษาเกี่ยวกับโมเลกุลของสารการทำคุณภาพวิเคราะห์ อินฟราเรด นิยมใช้เป็นเทคนิคสำหรับหาเกี่ยวกับโครงสร้างของสารอินทรีย์ เช่น หาฟังก์ชันนัลกรุ๊ป ต่าง ๆ การทำปริมาณวิเคราะห์ นิยมใช้เทียบกับสารมาตรฐานที่ทราบความเข้มข้นที่แน่นอนแล้ว ความยาวคลื่นในช่วง 0.78 – 1000 um หรือ wavenumber ในช่วง 12800 – 10 cm^{-1} โดย wavenumber(cm^{-1}) = 1/wavelength (cm) โดยในช่วงของรังสีอินฟราเรดจะแบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่

1. Near Infrared คือช่วง wavenumber 12800 – 4000 cm^{-1}
2. Middle Infrared คือช่วง wavenumber 4000 – 200 cm^{-1}
3. Far Infrared คือช่วง wavenumber 200 – 10 cm^{-1}

ช่วงของอินฟราเรดที่มีประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางเคมีได้แก่ ช่วง Middle Infrared ซึ่งมีประโยชน์ในการให้ข้อมูลด้านโครงสร้างโมเลกุล โดยรังสีอินฟราเรดจะมีพลังงานต่ำกว่ารังสี UV เมื่อ โมเลกุลของสารดูดซับรังสีอินฟราเรดจะทำให้โมเลกุลเกิดการสั่นและการหมุนของ พันธะ โมเลกุลจะดูดซับรังสีอินฟราเรดที่ความเดียวกันกับความถี่ในการสั่นของ โมเลกุลของสารนั้น ดังนั้นสารอินทรีย์แต่ละชนิดจะมีค่าความถี่ในการสั่นจำเพาะที่แตกต่างกันไป ทำให้สามารถนำเทคนิคนี้มาใช้ในการวิเคราะห์โครงสร้างและชนิดของสารอินทรีย์ แต่ละชนิด

ได้คุณสมบัตินี้เรียกว่า finger print และนอกจากนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ด้านคุณภาพ เช่นการวิเคราะห์ชนิดของ functional group แล้วก็ยังสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณได้อีกด้วยโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตามกฎของ Beer-Lambert's Law ซึ่งปริมาณความเข้มข้นของสารตัวอย่างในสารละลายจะเป็นสัดส่วนโดยตรงกับค่าการดูดซับ Absorbance ของสารละลายนั้นดังสมการ

$A=\varepsilon bc$ (Absorbance A = constant x path length x concentration)

เทคนิคนี้สามารถวิเคราะห์ได้ทั้งตัวอย่างที่เป็นของแข็ง ของเหลวและก๊าซ อีก ทั้งเป็นเทคนิคที่สามารถวิเคราะห์ได้อย่างรวดเร็ว มีความแม่นยำสูงและเป็นเทคนิคที่ไม่ทำลายตัวอย่างอีกด้วย เทคนิคนี้จึงเป็นเทคนิคที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เช่นการวิเคราะห์ด้านพอลิเมอร์ ปิโตรเคมี

ส่วนประกอบของเครื่อง FTIR สามารถแบ่งออกได้เป็น

Source หรือแหล่งกำเนิดแสงจะถูกให้ความร้อนจนมีอุณหภูมิสูงประมาณ 1500 – 2000 K และจะปลดปล่อยแสงที่มีความถี่ในช่วงอินฟราเรดออกมา ซึ่งมีหลายชนิด ดังนี้

1. The Nernst glower สามารถถูกให้ความร้อนได้ถึง 2200 K อายุการใช้งานนาน แต่ไม่เสถียรที่ความร้อนสูงมากอาจจะเกิดการไหม้ได้ง่ายเนื่องจากมันจะมีความ ต้านทานลดลงเมื่ออุณหภูมิเพิ่มขึ้นจึงต้องมีการควบคุมกระแสที่แน่นอนในการ ใช้
2. The Globar source สามารถถูกให้ความร้อนได้ถึง 1500 K จะมีความเสถียรและให้แสงที่มีความเข้มมากกว่าแบบ Nernst glower
3. The incandescent wire source ใช้ Nichrome wire สามารถถูกให้ความร้อนได้ถึง 1100 K ซึ่งชนิดนี้จะใช้กระแสและความต่างศักย์ในการใช้งานที่ต่ำกว่าทั้งสองชนิดข้างต้นและมีอายุการใช้งานที่นานกว่า

Interferometer สัญญาณแสงที่ผ่าน interferometer จะออกมาในรูปสัญญาณที่เรียกว่า interferogram ซึ่งต้องแปลงสัญญาณนี้เป็นให้เป็น spectrum อีกที โดยใช้การคำนวณด้วย Fourier transform โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการคำนวณ ซึ่งจะดีกว่าการใช้ Monochromator ที่จะแยกลำแสงเป็นลำแสงความยาวคลื่นเดี่ยวทำให้แสงแต่ละความยาวคลื่นถูกตรวจวัดในเวลาที่ต่างกันแต่ interferometer สามารถวิเคราะห์ได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากสามารถตรวจวัดพลังงานของทุกความยาวคลื่นแสงได้ในเวลาเดียวกัน

Sample ตัวอย่างที่จะนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งที่เป็นของแข็ง ของเหลวและก๊าซ โดยมีวิธีการเตรียมตัวอย่างในการวัดตัวอย่างแบบต่าง ๆ เช่นการใช้ KBr disk สำหรับตัวอย่างของแข็งหรือการใช้ liquid cell สำหรับตัวอย่างของเหลว หรือ gas cell สำหรับตัวอย่างที่เป็นก๊าซ เป็นต้น

Detector ทำหน้าที่ตรวจวัดพลังงานแสงที่ผ่านออกมาจากตัวอย่าง

1. Pyroelectric detectors จะแปลงสัญญาณแสงอินฟราเรดเป็นค่าทางไฟฟ้า ให้ค่า sensitivity สูง คือ Deuterated Triglycine Sulfate (DTGS) สามารถตรวจวัดได้ช่วง 400-4000 cm^{-1} และสามารถใช้กับการตรวจวัดแสงที่มีความเข้มสูงได้ดี มีข้อดีคือสามารถวัดได้ที่อุณหภูมิห้องปกติ จึงเป็นที่นิยมใช้กันทั่วไปสำหรับ FTIR
2. Semiconductor detector ได้แก่ Mercury Cadmium Tellurium (MCT) detector สามารถตรวจวัดได้ช่วง 650-4000 cm^{-1} มีข้อดีคือให้ sensitivity สูงกว่าแบบ Deuterated Triglycine Sulfate (DTGS) ตรวจวัดได้เร็ว แต่มีข้อจำกัดคือ จะใช้ได้ที่อุณหภูมิต่ำ ๆ ดังนั้น ก่อนการใช้งานต้องหล่อเย็นด้วยไนโตรเจนเหลวทำให้สิ้นเปลือง โดยมากจะนิยมใช้เป็น detector ของ FT-IR Microscope

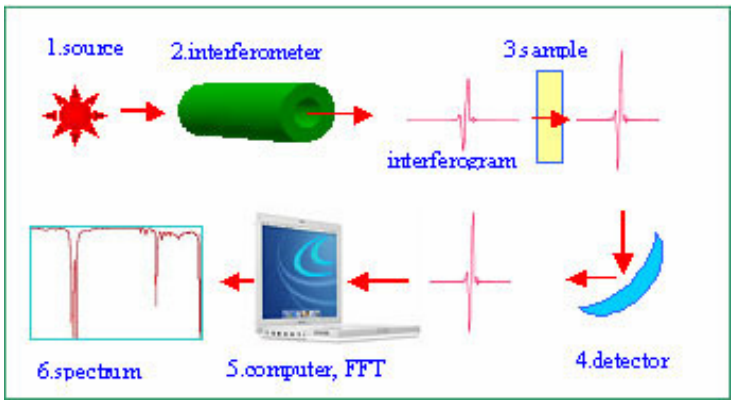

รูป 4 หลักการทำงานของเครื่อง FTIR

นอกจากการวิเคราะห์โดยการใช้ช่วงของ Middle Infrared ในการหาข้อมูลทางโครงสร้างของสารแล้ว แสงช่วง Near Infrared ก็สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้เช่นกันโดยเฉพาะสารอินทรีย์ที่มีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วยพันธะ O-H, N-H และ C=O ซึ่ง Near Infrared จะมีประโยชน์มากในการวิเคราะห์และการวิจัยทางยา ทางการแพทย์ และทางด้านอาหาร

Attenuated total reflection (ATR)

เป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการให้ข้อมูลเชิงพื้นผิว หรือข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามความลึก (Depth dependent property) ได้เป็นอย่างดี อาศัยหลักการของ Internal reflection กล่าวคือแสงอินฟราเรดจะเดินทางจากตัวกลางที่มีค่าดัชนีหักเหแสงสูงกว่า (ATR prism) มาตกกระทบที่บริเวณรอยต่อระหว่าง ATR prism กับตัวอย่างซึ่งมีค่าดัชนีหักเหแสงต่ำกว่าด้วยมุมตกกระทบที่มากกว่ามุมวิกฤต (θc)

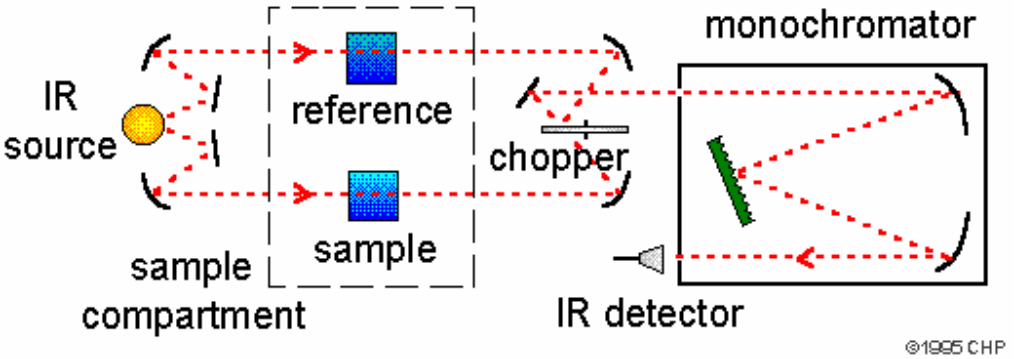

รูป 5 ภาพแสดงเทคนิค Attenuated total reflection

เนื่องจากในเทคนิค ATR นั้น แสงอินฟราเรดไม่ได้ส่องผ่านตัวอย่าง แต่จะเกิดการสะท้อนกลับที่บริเวณผิวหน้าของตัวอย่างซึ่งทำให้เกิดสนามแม่ไฟฟ้าขึ้นที่บริเวณดังกล่าวสนามไฟฟ้านี้จะ Penetrate เข้าไปในตัวอย่างและลดลงแบบ Exponential ไปตตามความลึกจนกระทั่งเป็นศูนย์ในที่สุด ซึ่งความลึกที่สนามไฟฟ้าลดลงจนเป็นศูนย์นั้นเป็นเพียงแค่ประมาณ 1-2ไมโครเมตรจากผิวหน้าของตัวอย่างเท่านั้น
ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากเทคนิค ATR จึงเป็นข้อมูลเชิงพื้นผิวของตัวอย่างเทคนิค ATR สามารถประยุกต์ใช้ได้กับตัวอย่างทั้งที่เป็นของเหลวและของแข็ง

อย่างไรก็ตามเนื่องจากเทคนิค ATR prism กับตัวอย่างและคุณภาพของสเปกตรัมที่ได้จะขึ้นอยู่กับคุณภาพของการสัมผัสกับ Prism ได้ดีเช่นของเหลว Paste หรือของแข็งที่นุ่มและยืดหยุ่นได้นั้นสามารถทำการวิเคราะห์ได้ทันที แต่ถ้าหากเป็นของแข็งที่ผิวหน้าไม่เรียบจำเป็นจะต้องเตรียมตัวอย่างให้มีผิวหน้าเรียบก่อนจึงจะทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค ATR ได้

การประยุกต์ใช้เทคนิค micro-attenuated total reflectance FTIR (micro-ATR FTIR)
ในการศึกษาทางนิติวิทยาศาสตร์ของเอกสารต้องสงสัยที่ใช้หมึกประทับสีแดง

Application of micro-attenuated total reflectance FTIR spectroscopy in the forensic study of questioned documents involving red seal inks

510 702 สัมมนาสำหรับนิติวิทยาศาสตร์ 1 ภาคต้น ปีการศึกษา 2553

ผู้ให้สัมมนา นางสาวชุติมา เสริมดวงประทีป รหัส 52312305
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง
วันเสาร์ที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2553 เวลา 9.00-12.00 น. สถานที่ ห้อง 4205 อาคารวิทยาศาสตร์ 4

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีการนำหมึกประทับสีแดงจากเกาหลี 6 ตัวอย่าง ญี่ปุ่น 1 ตัวอย่าง และจีน 6 ตัวอย่าง มาศึกษาเพื่อหาความเป็นไปได้ในการใช้เทคนิค micro-ATR FTIR เพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาเอกสารต้องสงสัยที่ใช้หมึกประทับสีแดง เทคนิคนี้สามารถแยกแยะความแตกต่างของหมึกประทับสีแดงซึ่งผลิตโดยผู้ผลิตต่างกันได้ จากการทดสอบแบบ Blind-test พบว่า micro-ATR FTIR ยังสามารถบ่งชี้แหล่งกำเนิดของหมึกประทับสีแดงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ข้อมูลที่รวบรวมได้สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการอ้างอิงในอนาคต นอกจากนี้เทคนิคดังกล่าวนี้ยังสามารถตรวจสอบลำดับของเส้นตัดที่ไม่สม่ำเสมอจากการใช้หมึกประทับและปากกาลูกลื่น ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า micro-ATR FTIR เป็นเครื่องมือที่ไม่ทำลายเอกสารตัวอย่างและสามารถใช้วิเคราะห์เอกสารต้องสงสัยที่มีการใช้หมึกประทับสีแดงชนิดต่างๆ ได้

<u>เอกสารอ้างอิง</u>

1. Warnadi Dirwono, Jin Sook Park, M.R. Agustin-Camacho, Jiyeon Kim, Hyun-Mee Park, Yeonhee Lee, Kang-Bong Lee *Forensic Science International*, *199, (2010)*, *6-8*
2. http://en.wikipedia.org/wiki/Seal_(Chinese)#Korean_usage
3. N.C. Thanasoulias, N.A. Parisis, N.P. Evmiridis, Multivariate chemometrics for the forensic discrimination of blue ball-point pen inks based on their vis spectra, Forensic Sci. Int. 138 (2003) 75–84.
4. J. Lee, C. Lee, K. Lee, Y. Lee, TOF-SIMS study of red sealing-inks on paper and its forensic applications, Appl. Surf. Sci. 255 (2008) 1523–1526.

การประยุกต์ใช้เทคนิค micro-attenuated total reflectance FTIR (micro-ATR FTIR) ในการศึกษาทางนิติวิทยาศาสตร์ของเอกสารต้องสงสัยที่ใช้หมึกประทับสีแดง

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีการนำหมึกประทับสีแดงจากเกาหลี 6 ตัวอย่าง ญี่ปุ่น 1 ตัวอย่าง และจีน 6 ตัวอย่าง มาศึกษาเพื่อหาความเป็นไปได้ในการใช้เทคนิค micro-ATR FTIR เพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาเอกสารต้องสงสัยที่ใช้หมึกประทับสีแดง เทคนิคนี้สามารถแยกแยะความแตกต่างของหมึกประทับสีแดงซึ่งผลิตโดยผู้ผลิตต่างกันได้ จากการทดสอบแบบ Blind-test พบว่า micro-ATR FTIR ยังสามารถบ่งชี้แหล่งกำเนิดของหมึกประทับสีแดงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ข้อมูลที่รวบรวมได้สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการอ้างอิงในอนาคต นอกจากนี้เทคนิคดังกล่าวนี้ยังสามารถตรวจสอบลำดับของเส้นตัดที่ไม่สม่ำเสมอจากการใช้หมึกประทับและปากกาลูกลื่น ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า micro-ATR FTIR เป็นเครื่องมือที่ไม่ทำลายเอกสารตัวอย่างและสามารถใช้วิเคราะห์เอกสารต้องสงสัยที่มีการใช้หมึกประทับสีแดงชนิดต่างๆ ได้

1. บทนำ

ในเอเชียตะวันออก การใช้หมึกตราประทับเป็นสิ่งที่บุคคลแต่ละคนนำมาใช้เพื่อประทับชื่อบนเอกสารส่วนบุคคล เอกสารทางราชการ สัญญาชนิดต่างๆ หรืองานเอกสารต่างๆ ที่ต้องการการอนุมัติหรือเซ็นต์กำกับแทนการเซ็นต์ด้วยมือ ในประเทศจีน ญี่ปุ่นและเกาหลีมีการใช้การเซ็นต์หรือตราประทับลายเซ็นต์กันอย่างแพร่หลาย [1] การวิเคราะห์เกี่ยวกับหมึกปากกาและหมึกประทับจึงเป็นระเบียบวิธีการทางนิติวิทยาศาสตร์ที่สำคัญ ที่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเอกสารที่หมิ่นเหม่ต่อการโต้แย้งซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับมูลค่าทางการเงิน ตัวอย่างเช่น การอ้างขอรับสิทธิ์จากประกันภัย พินัยกรรม สัญญา และการคืนภาษี เป็นต้น [2,3] ปัญหาเด่นชัดที่เกี่ยวข้องกับหมึกมี 3 เรื่องด้วยกันมีดังต่อไปนี้คือ คุณลักษณะและความแตกต่างของน้ำหมึก, ลำดับของลายเส้นที่ตัดกัน และวันที่ใช้น้ำหมึกนี้ในเอกสารที่ต้องการตรวจสอบ [4] อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์น้ำหมึกส่วนใหญ่ มักเกี่ยวข้องกับการหาที่มาของหมึกหรือหมึกประทับที่ใช้ หรือเพื่อตรวจหาลำดับการตัดของ

เส้น การเพิ่มเติมหรือการปลอมลายเซ็นต์ในพินัยกรรมหรือสัญญานั้น สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายได้แง่ของข้อตกลงต่างๆ อย่างไรก็ตาม การเซ็นต์โดยตราประทับส่วนบุคคลแล้วมีเส้นตัดเพิ่มเติมขึ้นมานั้น สามารถตรวจจับได้โดยการทดสอบลำดับของการเขียน [5]

เราแบ่งประเภทของเส้นตัดเป็น 2 ประเภทหลักๆ คือ homogeneous และ heterogeneous เส้นตัด homogeneous คือเส้นที่ถูกขีดโดยใช้อุปกรณ์การเขียนเพียงชนิดเดียว ในขณะที่เส้นตัด heterogeneous เป็นเส้นที่ถูกขีดโดยใช้อุปกรณ์การเขียน 2 ชนิดที่ต่างกัน (ตัวอย่าง: ตราประทับส่วนตัวและปากกาลูกลื่น) [5]

การวิเคราะห์น้ำหมึกถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท; แบบทำลาย และแบบไม่ทำลาย ในวิธีการแบบทำลายนั้น ส่วนของเอกสารที่มีหมึกจะถูกดึงออกมาเพื่อการวิเคราะห์ วิธี Thin layer chromatograph (TLC), High performance thin layer chromatography (HPTLC), high performance liquid chromatography (HPLC), และ gas chromatography (GC) เป็นวิธีทั้งหมดที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์แบบทำลาย [2,3,6,7] ในทางตรงกันข้าม วิธีแบบไม่ทำลายจะเกี่ยวข้องกับการสังเกตหมึกบนเอกสารโดยดูค่าของเทคนิคการสะท้อน (reflectance technique) ซึ่งเทคนิคนี้ทำให้สามารถมองเห็นคุณลักษณะแถบความยาวคลื่นโดยไม่ต้องดัดแปลงตัวเอกสารที่นำมาทดสอบแต่อย่างใด [2] การทดสอบน้ำหมึกตามปกตินั้น เรามักจะใช้วิธีส่องกล้องจุลทรรศน์ และการตรวจสอบด้วยสายตามากกว่าวิธีแบบทำลาย เพราะเป็นวิธีที่ไม่ต้องทำลายเอกสารทำให้สามารถเก็บเอกสารไว้เป็นหลักฐานสำหรับการตรวจสอบในภายภาคหน้าได้ [3,7]

ไม่ว่าการวิเคราะห์น้ำหมึกนี้จะเป็นไปเพื่อหาแหล่งที่มาของเอกสารหรือตรวจสอบลายเส้นก็ตาม ความยากที่พบมักจะอิงจากปัจจัยที่ว่ากระบวนการตรวจสอบหมึกโดยมากยังคงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจส่วนบุคคลและไม่เป็นแบบอัตโนมัติ ซึ่งเป็นข้อบกพร่องจากการตีความของมนุษย์นั่นเอง [5,6]

ดังนั้นเทคนิคในอุดมคติที่ต้องการนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์น้ำหมึก จึงเป็นอะไรที่จะต้องไม่ทำลายเอกสารที่นำมาวิเคราะห์ และเป็นวิธีที่มีมาตรฐาน ไม่มีอคติ เพื่อสามารถวิเคราะห์วัตถุดิบที่หลากหลายที่พบเจอได้

มีการนำเทคนิค raman spectroscopy มาใช้ในกระบวนการนิติวิทยาศาสตร์เพื่อวิเคราะห์หาสี เส้นใย วัตถุระเบิด ยาผิดกฎหมาย คราบเขม่าปืนและน้ำหมึก และการวิเคราะห์เอกสาร [4,8,9] มีรายงานว่าเทคนิค Time-of-flight secondary ion mass spectrometry (TOF-SIMS) ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์แบบไม่ทำลาย

เอกสารต้องสงสัย น้ำหมึกจะถูกแบ่งแยกออกมาโดยสมบูรณ์และลำดับของลายเส้นจะถูกนำมาแยกวิเคราะห์ [3,10] ในทางตรงกันข้าม ได้มีการนำเทคนิคการแสดงภาพแบบ Fourier transform infrared (FTIR) มาใช้ในการทดสอบหลายรูปแบบทางนิติวิทยาศาสตร์ [5-7] การแสดงภาพแบบอินฟราเรดนี้ สามารถทำให้เกิดภาพขององค์ประกอบของตัวอย่างได้โดยตรง เช่น ในการวิเคราะห์ลายเส้นตัด เป็นต้น นอกจากนี้เทคนิคนี้ยังเป็นตัวเลือกในวิธีทดสอบที่ไม่ต้องเตรียมตัวอย่างก่อนการทดสอบอีกด้วย [5,7,11,12]

ในการศึกษาครั้งนี้ เราพยายามยามที่จะทดสอบความสามารถของ mirco-FTIR ใน attenuated total reflectance (ATR) ในแง่ที่ว่ามันเป็นวิธีทดสอบที่ไม่ทำลายหลักฐาน และสามารถตรวจสอบหาที่มาของตราประทับได้อย่างไม่มีอคติโดยผ่านฐานข้อมูลของมัน รวมทั้งตรวจหาลำดับของการบันทึกลายเส้นตัดแบบ heterogeneous ในตราประทับส่วนตัวและน้ำหมึกปากกาลูกลื่น

2. วัตถุดิบและวิธีการ

เราได้สำรวจร้านขายเครื่องเขียนในเกาหลีจนทั่วเพื่อที่จะหาตราประทับหมึกแดง พบว่าหมึกประทับสีแดงทั้งหมด 13 แบบ มีวางจำหน่ายอยู่ในร้านขายเครื่องเขียนทั่วไปในเกาหลี โดยที่มาของมันทั้งยี่ห้อและคุณสมบัติสีได้ระบุไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ที่มา, ชื่อยี่ห้อ และสีของหมึกประทับที่มีวางจำหน่ายในเกาหลี

หมายเลข ตย.	ที่มา	ชื่อยี่ห้อ	สี
S1	Korea	Mae Pyo (general)	Purple red
S2		Mae Pyo (general)	Red
S3		Mae Pyo (gold)	Purple red
S4		Mae Pyo (gold)	Red
S5		Peace	Purple red
S6		Peace (accent)	Red
S7	Japan	Compact	Red
S8	China	Ju-An	Red
S9		Guem-Ja	Red
S10		Kang-Sa	Red
S11		Toe-Ju	Red
S12		Kwang-Myung	Red
S13		Mi-Ryo	Red

กระดาษยี่ห้อ Double A™ ที่มาจากประเทศไทย เป็นกระดาษสีขาวที่ใช้ตลอดการศึกษาครั้งนี้ หมึกประทับแต่ละอันจะนำมาประทับบนกระดาษสีขาวและปล่อยให้แห้งเป็นเวลา 10 นาทีหลังจากนั้นจะใช้เทคนิคการหาคุณลักษณะโดย FTIR เพื่อบันทึกและเก็บเป็นฐานข้อมูลของหมึกประทับ การทำ blind test กระทำผ่านการประทับตราประทับส่วนบุคคล โดยใช้หมึกประทับที่อยู่ในฐานข้อมูลของน้ำหมึกประทับที่วิเคราะห์โดยเทคนิค FTIR การทดลองแบบ blind test นี้ เราจะติดฉลาก บนตัวอย่าง ในรูปแบบรหัส เพื่อหลีกเลี่ยงอคติในการทดลอง

สำหรับการศึกษาลายเส้นตัดแบบ heterogeneous เราใช้ปากกาลูกลื่นหมึกดำยี่ห้อ Barunson ™ (เกาหลี) ทำการบันทึกเส้นสเปกตรัมของปากกาลูกลื่นหมึกดำ ในการทดลองครั้งนี้ เราแบ่งแผนการทดลองเป็น 2 แบบ ซึ่งก็คือ (a) ขีดเส้นหมึกประทับบนหมึกปากกาลูกลื่นสีดำ (b) ขีดหมึกปากกาลูกลื่นสีดำบนหมึกประทับ ตัวอย่างทั้งสองแบบนี้ นำมาตรวจวัดด้วยเทคนิค micro-ATR FTIR และลบลายเส้นของพวกมันออกจากกระดาษสีขาว โดย IR spectrum

2.1 เทคนิค Fourier transform infrared spectrometry

ในการศึกษาครั้งนี้ นำเครื่องสเปกโตรมิเตอร์ FTIR (Thermo Mattson, Infinity Gold FT-IR, Waltham, MA, USA) มาติดตั้งกับ IR microscope (SpectraTech, Inspect IR plus, Franklin Lakes, NJ, USA) และตัวตรวจจับธาตุปรอท แคดเมียม และสารประกอบ tellulium เพื่อบันทึกเส้นสเปกตรัม IR ของตัวอย่าง ทำการสแกน 64 ครั้ง ที่ความละเอียด 8 cm-1 และวัดช่วงความถี่ที่ระหว่าง 600 และ 4000 cm-1 ที่แถบ IR ส่วนกลาง (mid-IR) นำตัวอย่างมาเตรียมส่องกล้องจุลทรรศน์ โดยวางบนที่วางตัวอย่าง และไม่มีการเตรียมตัวอย่างอื่นใดเพิ่มเติม ทำการบันทึกเส้นเสปกตรัมบนกระดาษสีขาวซึ่งผลการบันทึกนี้ใช้เป็นผล blank ในการทดลอง ทำการวัดสเปกตรัมจำนวนหลายเส้นของกระดาษว่างเปล่านี้เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงในการให้ผลซ้ำ (reproducibility) มีการสังเกตการณ์โดย Bojko et al เมื่อโหมดของ micro-ATR ได้ถูกใช้งานใน FTIR เส้นสเปกตรัมของหมึกประทับสีแดงและหมึกปากกาลูกลื่นจะไม่จมรวมกับเส้นสเปกตรัมอันเกิดจากกระดาษซึ่งมีองค์ประกอบของเซลลูโลส และองค์ประกอบอนินทรีย์อื่น ๆ [5] ทำการทดลองทั้งหมดกับตัวอย่าง 3 ซ้ำด้วยกัน

2.2 การทำฐานข้อมูลและการรวบรวมเส้นสเปกตรัม

รวบรวมเส้นสเปกตรัม IR ทั้งหมด เพื่อจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลสเปกตรัม โดยใช้ชุดซอฟท์แวร์ของ Omnic ™ (Thermo Nicolet Corp., Madison, WI, USA) คุณสมบัติของเส้นสเปกตรัมแต่ละเส้น แถบแต่ละแถบ ประเทศที่มา และเฉดสี จะถูกบันทึกลงในฐานข้อมูลด้วยเราสามารถใช้คำถาม หรือ คีย์เวิร์ดเพื่อจับคู่เส้นสเปกตรัมที่เราไม่ทราบกับข้อมูลในฐานข้อมูลได้

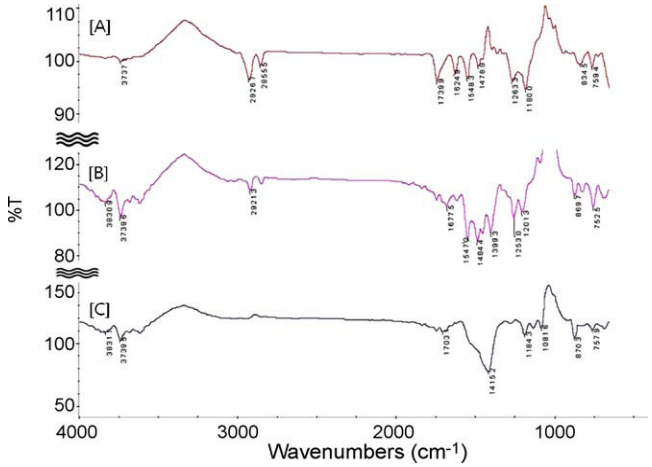

รูปที่ 1 เส้นสเปกตรัม ATR FTIR แต่ละชนิดของหมึกประทับที่มีสีเดียวกันแต่มาจากผู้ผลิตต่างกัน (A) ตัวอย่างหมึกประทับ ,S6 (B) ตัวอย่างหมึกประทับ ,S7 (C)ตัวอย่างหมึกประทับ ,S8 เส้นสเปกตรัม IR ของหมึกประทับที่ประทับตราลงบนกระดาษสีขาวเหล่านี้ ถูกลบออกจากเส้นเสปกตรัม IR ของกระดาษสีขาว

3. ผลการทดลองและวิจารณ์ผล

เพื่อที่จะแบ่งแยกความแตกต่างของหมึกประทับเหล่านี้ จึงนำตราประทับที่มีรอยเปื้อนของหมึกมาประทับบนกระดาษสีขาวมาตรฐานและทำการบันทึก FTIR ข้อมูล FTIR ที่ได้จะถูกจัดเก็บและสร้างเป็นฐานข้อมูลขึ้น จำนวนพีคและตำแหน่งของพีครวมทั้งความเข้มข้นที่เกี่ยวข้อง (relative intensities) จะถูกนำมาวิเคราะห์ และใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการบ่งชี้ความแตกต่าง ผลการทดลองที่ได้แสดงให้เห็นว่าเทคนิค micro-ATR FTIR สามารถแยกความแตกต่างของหมึกประทับที่มีสีเดียวกันแต่มาจากผู้ผลิตต่างกันได้ (ภาพที่ 1) การบ่งบอกความแตกต่างของตัวอย่างที่ S6: Peace (accent) สีแดง ทำในประเทศเกาหลี; ตัวอย่างที่ S7: Compact สีแดง ทำในประเทศญี่ปุ่น ; และ ตัวอย่างที่ S8 Ju – an สีแดง ทำในประเทศจีน กระทำบนพื้นฐานของความเข้มข้นของพีค ตำแหน่งของพีค และรูปแบบของพีค เส้นสเปกตรัม micro-ATR FTIR ของตัวอย่างหมึกประทับอีก 10 ตัวอย่างถูกแสดงไว้เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติม (ภาพที่ SM1) การทดลองแบบ Blind Test กระทำเพื่อเป็นหลักฐานวิธีการที่กล่าวไป มีการบันทึกเส้นสเปกตรัมของตัวอย่าง Blind Test ซึ่งหมึกประทับถูกประทับโดยผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโปรเจคครั้งนี้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้ตรงกับคำถามหรือคีย์เวิร์ดสำหรับการสืบค้น ค่าคุณภาพในการจับคู่ซึ่งเป็นค่าบ่งบอกถึงความเหมือนของเส้นสเปกตรัมของสารอ้างอิง

กับเส้นสเปกตรัมของตัวอย่าง เป็นสิ่งที่นำไปสู่การบ่งชี้ของหมึกประทับนั้น ๆ ยิ่งค่าคุณภาพในการจับคู่สูงเท่าไหร่การจับคู่ก็จะดีขึ้นเท่านั้น

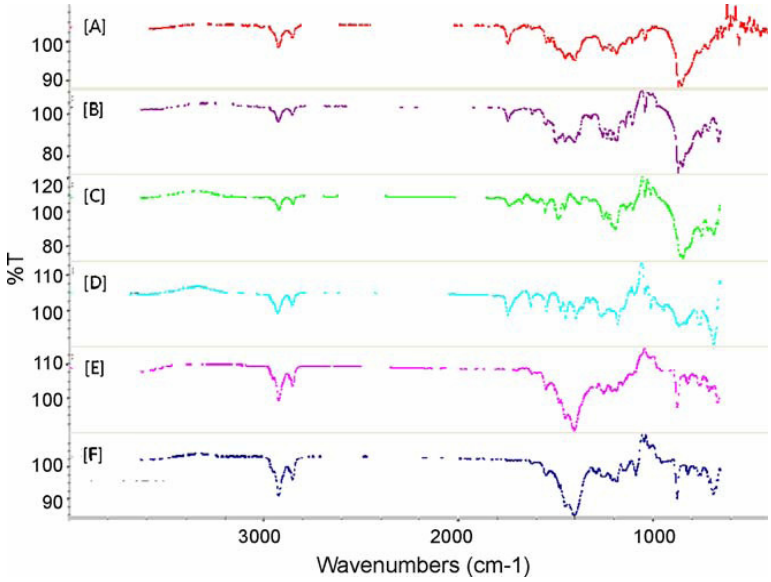

ภาพที่ 2 ผลการทดลอง Blind Test แสดงการจับคู่โดยเทคนิค micro-ATR FTIR อย่างแม่นยำของหมึกประทับที่ไม่รู้เมื่อนำข้อมูลเส้นสเปกตรัมไปเทียบกับฐานข้อมูลที่เตรียมไว้ (A) ตัวอย่างหมึกประทับที่ไม่ทราบ (B) ตัวอย่างหมึกประทับ S2 (ค่าการจับคู่ = 79.19) ; (C) ตัวอย่างหมึกประทับ S4 (ค่าการจับคู่ = 54.04) ; (D) ตัวอย่างหมึกประทับ S7 (ค่าการจับคู่ = 39.18) ; (E) ตัวอย่างหมึกประทับ S3 (ค่าการจับคู่ = 37.63) ; (F) ตัวอย่างหมึกประทับ S1 (ค่าการจับคู่ = 37.23)

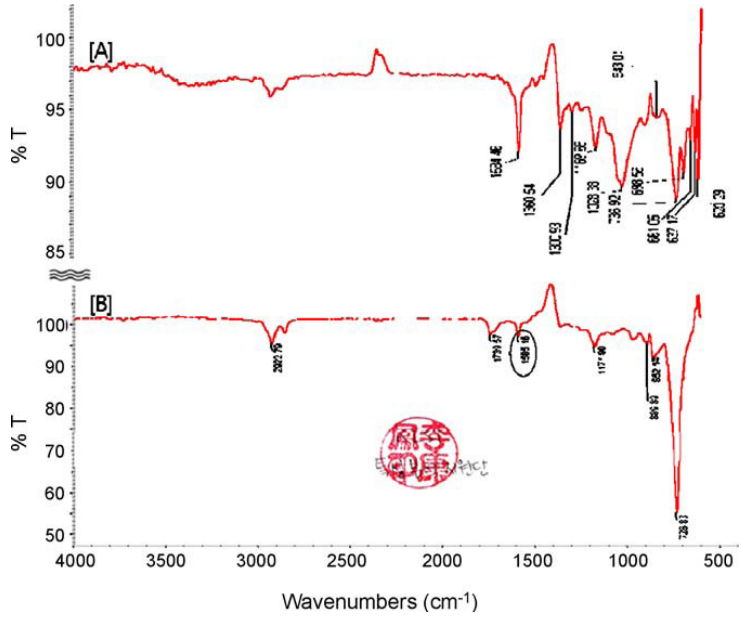

ภาพที่ 3 สเปกตรัมของ (A) ปากกาลูกลื่นและ (B) ปากกาลูกลื่นบนหมึกประทับ

ในภาพที่ 2 ตัวอย่างของ Blind (โดยดั้งเดิมคือ S2) นำมาใช้เพื่อทดสอบวิธีการของเรา หลังจากการทำฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นขึ้นมาแล้ว เทคนิค micro-ATR FTIR สามารถบ่งชี้เอกลักษณ์ของหมึกประทับ (Korea, Mae Pyo (general); red) บนพื้นฐานของค่าการจับคู่ที่สูงสุด (79.2) ในจำนวนหมึกประทับทั้งหลาย ทำการทดลองแบบ Blind Test เพิ่มอีก 20 ตัวอย่าง และจัดทำฐานข้อมูลเพื่อสืบค้นด้วย

เพื่อพิสูจน์หลักฐานของการใช้ได้ของวิธีการทั้งหมด เราจึงนำเอกสารดั้งเดิมในปี 1997 ที่ประทับตราโดยหมึกประทับสีแดงมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิค micro-ATR FTIR และ TOF – SIMS ความเป็นไปได้ของการใช้เทคนิควิธี TOF – SIMS เคยมีการตีพิมพ์มาก่อน [3] ผลการทดลองจากวิธีการวิเคราะห์ทั้งคู่แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบทางเคมีของหมึกประทับสีแดงยี่ห้อ Mapyo สามารถจับคู่ได้เป็นอย่างดีกับฐานข้อมูล

เพื่อที่จะประสบความสำเร็จในการตรวจสอบหาลำดับลายเส้นตัด วัตถุที่พิมพ์หรือเขียนนั้นจะต้องให้เส้นสเปกตรัมที่สามารถแยกวิเคราะห์จากเส้นแบคกราวน์เดิมได้ นอกจากนี้มันจะต้องมีแถบคุณลักษณะอย่างน้อย 1 แถบ ที่ให้ภาพที่เป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับแถบใด ดังนั้นองค์ประกอบของรูปแบบจากผลการทดลองที่ได้จากเส้นตัด 2 ตำแหน่ง ก็จะสามารถพิสูจน์ได้

รูปภาพที่ 3 และ 4 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าหมึกปากกาลูกลื่นและตราประทับ มีเส้นสเปกตรัมที่แยกออกจาก แบคกราวน์ได้ ด้วยเหตุนี้วิธีนี้จึงผ่านมาตรฐานข้อแรกของการพิสูจน์ นอกจากนี้เส้นสเปกตรัมของหมึกปากกาลูกลื่น (ภาพ 3A) แสดงพีคที่ 1585 และ 1170 cm^{-1} และพีคเหล่านี้เป็นคุณลักษณะของหมึกปากกาลูกลื่น ซึ่งอ้างอิงได้กับสีของ triarylmethane [4] ในขณะที่พีค ณ ตำแหน่ง 2928 และ 2856 cm^{-1} ในภาพที่ 4A สามารถอ้างได้ถึงการมี C-H stretching จากไฮโดรคาร์บอนในน้ำมันคาสโต ซึ่งเป็นส่วนประกอบหลักของหมึกประทับ พีคเหล่านี้เป็นตัวบ่งบอกของการมีและไม่มีหมึกประทับหรือหมึกปากกาลูกลื่นในตัวอย่าง

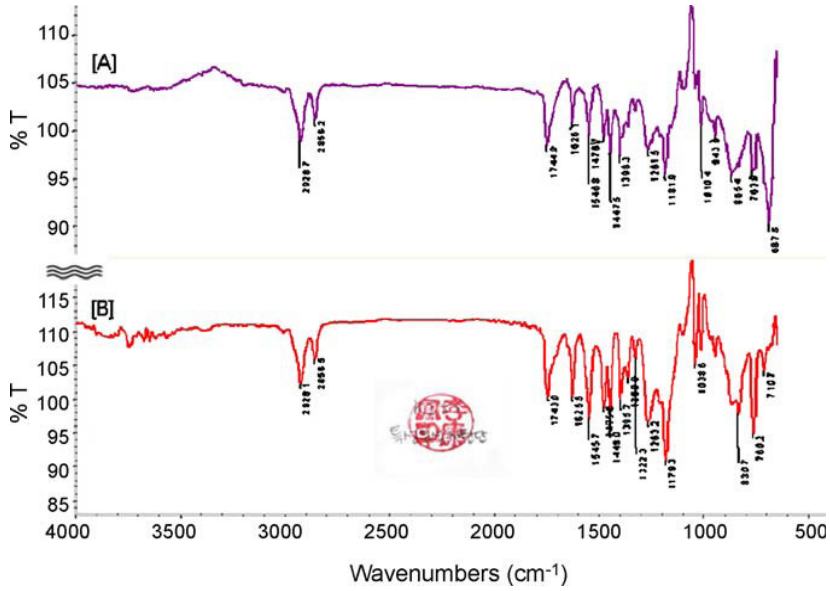

ภาพที่ 4 เส้นสเปกตรัมของ (A) หมึกประทับและ (B) หมึกประทับบนปากกาลูกลื่น

นอกจากนี้รูป 3B และ 4B แสดงผลของเทคนิค micro-ATR FTIR ของหมึกปากกาลูกลื่นที่อยู่บนหมึกประทับ และผลของการประทับหมึกประทับบนหมึกปากกาลูกลื่นตามลำดับ จากภาพที่ 3 เป็นภาพหมึกปากกาลูกลื่นที่เขียนบนหมึกประทับ และแม้ว่าพีคในภาพส่วนใหญ่จะอ้างอิงถึงหมึกประทับ แต่ ณ พีคที่ 1585 cm^{-1} ซึ่งมาจากปากกาลูกลื่นสามารถแยกออกให้เห็นได้ อย่างไรก็ตามจากรูปที่ 4 ไม่มีพีคที่อ้างถึงหมึกปากกาลูกลื่นให้เห็นอยู่เลย พีคทุกพีคอ้างถึงหมึกประทับ มีการทำ Blind Test หลายครั้งกับปากกาลูกลื่นและหมึกประทับที่ต่างกันไปและด้วยวิธีนี้ การตรวจสอบลำดับของลายเส้นตัด สามารถทำได้อย่างแม่นยำ (แสดง

ใน ภาพSM3) ด้วยเหตุนี้ ข้อมูลเหล่านี้แสดงถึงการมีประโยชน์ของเทคนิค micro-ATR FTIR ในสาขานิติวิทยาศาสตร์อย่างชัดเจน

4.บทสรุป

การวิเคราะห์เอกสารต้องสงสัยเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญในสาขานิติวิทยาศาสตร์ ในการศึกษาครั้งนี้ ความเป็นไปได้ของการใช้เทคนิค micro-ATR FTIR แสดงให้เห็นถึงความมีประโยชน์ในแง่การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตราประทับ แหล่งที่มาของตราประทับและลำดับของลายเส้นตัด ระหว่างหมึกประทับและลายเซ็นต์ โดยปากกาลูกลื่นสามารถตรวจหาได้โดย micro-ATR FTIR ซึ่งเป็นวิธีที่ง่าย เร็ว ไม่ต้องทำลายเอกสาร มีความแม่นยำในการวิเคราะห์โดยใช้พื้นฐานของที่มาที่ต่างกันของสารเคมี อันเกี่ยวข้องกับตัวอย่างที่วิเคราะห์